

GRÖN STUDENT PRESS

NYHETSTIDNING FÖR MILJÖPARTIET DE GRÖNAS STUDENTFÖRBUND GRÖNA STUDENTER HÖSTTERMINEN 2008/09

DEBATT:

Mats Pertoft

sid 4

DEBATT:

Moa Neuman

sid 4

NYHETER:

Leijonborg sviker studenterna?

sid 5

PROFILERNA:

Malena och Veera styr studentkårens

sid 6-7

GS PRESS

En tidning från Gröna Studenter

Fattigare studenter

Gröna Studenter rapport visar på kraftigt försämrade ekonomi för studerande

Studenter utan förvärvsinkomst är de stora förlorarna med den nuvarande reger-

ingens politik, framgår av en rapport som Gröna Studenter tagit fram. Sedan 2006

har en genomsnittlig student i någon av de tio största studentstäderna förlorat 142,2

kr. Mest har studenterna i Karlstad förlorat, där har kostnaderna ökat med hela

268 kr, medan en student i Stockholm har tjänat 3 kr sedan 2006. sid 5

Gröna studenter tar över

Våren 2008 går till historien som året då Gröna Studenter slog igenom stort på den kärpolitiska arenan. Redan 2007 slog förbundet sig in i studentkårens både i Linköping och Uppsala, men 2008 både upprepades och toppades den be- driften. Denna gång med stöd av Gröna Studenter Stockholm, som rentav blev största parti i valet till Stockholms Universitets Studentkår. Framgångarna ledde till Gröna Studenter är med och styr kårens, med en vice ordföran-

de både i Stockholm och i Uppsala.

Grön Studentpress har träffat Malena Ranch och Veera Joki-

rinne, Gröna Studenter förtroddare i kårens finansrum

sid 6-7

Foto: Marek Bernat

LEDARE:

Avskaffa kårobligatoriet, stärk studentrörelsen

Kårobligatoriet ska avskaffas, men bara på villkoret att studenternas starka inflytande på högskolorna bevaras och att studentkårens viktiga verksamhet kan leva vidare. Avskaffandet får inte gå ut över studenterna. sid 2

DEBATT:

"Ett modernt samhälle behöver grön politik!"

Studentpolitik är inte bara en politik för studenter utan en politik för ett modernt samhälle. Det skriver Mats Pertoft, utbildningspolitisk talesperson för Miljöpartiet de Gröna. sid 2

DEBATT:

"Lång lista av nödvändiga reformer"

Vi står inför en ideologisk omläggning av studentpolitiken. Regeringens reformer skapar en högskola för en liten intellektuell elit, det säger Moa Neuman från Sveriges Förenade Studentkårer. sid 4

NYHETER:

Leijonborg backar om höjt studiemedel

Så sent som i februari lovade utbildningsminister Lars Leijonborg att senast i höstbudgeten presentera en ökning av studiemedlet. Nu backar ministern från detta löfte med hänvisning till den pågående studiesoci- ala utredningen. sid 5

Hur ska vi bli lyckligare?

Det finns en paradox i vårt västerländska levnadssätt. De flesta människor strävar idag efter ett högre välbefinnande, men i takt med att västvärldens länder blivit allt rikare har dess invånare inte blivit nämnvärt lyckligare.

Ett flertal studier, bland annat från Ruut Veenhoven vid universitetet i Rotterdam visar att den skattade livskvaliteten i länder som Sverige och Storbritannien varit stabila de senaste 30 åren. Samtidigt har vårt väl-

stånd aldrig varit större. – Vi kan välja mat från alla världens hörn, vi köper mer och snyggare kläder, har större bilar och bostäder, mer utlandssemester och bättre hälsa. Har politikernas alla försök att tillfreds-

ställa människors behov misslyckats? Vi kanske borde omvärdera våra livsmål, säger Frida Johnsson, språkrör för Gröna Studenter. sid 8

gröna studenter

www.gronastudenter.se

LEDARE

(cc) BY-NC-ND Jaime.Silva/http://flickr.com/photos/20792787@N00/2087812898/

Avskaffa kårobligatoriet – på ett vilkor!

Kårobligatoriet, kravet på att alla högskolestudenter i Sverige måste vara med i en studentkår, har länge varit omdiskuterat. Avskaffandet har varit en principiell självklarhet både för kårerna och en bred politisk majoritet. Regeringens direktiv till kårobligatorieutredningen var att utreda hur, inte om, kårobligatoriet ska avskaffas. Det har bland annat hävdats att kårobligatoriet bryter mot föreningsfriheten, även om det klarat en prövning av Europadomstolen. Föreningsfriheten är det starkaste argumentet för ett avskaffande. Man har inte bara rätt att organisera sig politiskt, utan också att inte göra det. Kårerna har en politisk agenda, vilket man som student borde kunna välja att stå utanför. Vi får inte heller glömma att en stor del av kårens nuvarande verksamhet inte kan betraktas som medlemstjänster, utan är rättigheter för samtliga studenter. Det finns därmed skäl att diskutera om kårobligatoriet verkligen är ett principiellt problem. Vi är i grunden inte emot avskaffandet av kårobligatoriet. Idag är vi dock oroliga över att avskaffandet kommer ske utan tillräcklig hänsyn till förutsättningarna för ett fortsatt starkt studentinflytande.

För många studenter är kårernas verksamhet relativt okänd. Kåravgiften är en utgift många studenter gärna hade varit utan. Kårerna fyller dock en oerhört viktig funktion för studentinflytande. Genom kårerna får alla högskolestudenter tillgång till alltifrån studiebevakning och utbildning av studentrepresentanter till studentliv och granskning av kurslitteratur. Kårerna arbetar både lokalt och nationellt mot politiker, högskolor och andra myndigheter. Det är kårerna som tillsätter de studentrepresentanter ska finnas representerade i alla högskolornas beredande och beslutande organ. Kårerna kan också hjälpa den enskilda studenten med kunskap och resurser. Studentkårer runt om i Sverige bidrar till att förbättra såväl utbildningen som den studiesociala situationen för cirka 300 000 studenter. Vi har varit med och fått igenom höjningar av studiemedlet, billigare kollektivtrafik och anonyma tentor. Runt om i landet organiseras arbetsmarknadsdagar, välkomstverksamhet och andra aktiviteter som bidrar till att skapa en välkomnande och lockande studiemiljö på lärosätena.

Oavsett utfallet av kårobliga-

toriefrågan är det viktigt för kårerna att se över sin verksamhet och sina framtida mål. Vi tror att det finns flera fördelar med ett frivilligt medlemskap. Det skulle kunna ge kåren mer legitimitet, locka fler till engagemang och skapa en ökad känsla av delaktighet. Vi vill dock trycka på att det är en nödvändighet att beslutet om kårobligatoriet fattas med utgångspunkt i, och med hänsyn till, att skapa förutsättningar för ett fortsatt gott studentinflytande. Kårobligatoriet får inte vara en principfråga som snabbt ska drivas igenom som en politisk poäng innan mandatperiodens slut. Det krävs tid och genomtänkta lösningar för att klara en omorganisation av den storleksordning kårobligatoriets avskaffande skulle innebära. Vid ett avskaffande kommer kårerna ställas inför utformandet av en helt ny typ av organisation. Den uppsökande och tjänsteinriktade verksamheten bidrar visserligen till att synliggöra kåren, men riskerar att ta tid och energi från utbildningsbevakning och studentinflytande som vi ser som kårernas absolut viktigaste uppgift. Om intäkterna inte kommer från medlemsavgifter utan från statsbidrag måste kårernas

inflytande och oberoende fortsatt kunna garanteras. Det är viktigt att relationen mellan kår och lärosäte bestäms på nationell nivå och inte blir en lokal förhandlingsfråga. Vi vill inte riskera att kårernas arbete ställs emot andra kvalitetsfaktorer som exempelvis lärarledd tid eller studieplatser.

Sverige har ett studentinflytande som är både välutvecklat och unikt. Vi tror att många studenter vill vara med och påverka sin utbildning och vi tror att det arbetet är positivt för både utbildningarnas kvalitet och för att skapa kreativa och attraktiva studiemiljöer. Vår inställning är därför att kårobligatoriet kan avskaffas, men bara om kårerna ges ekonomiska och politiska förutsättningar för en fortsatt stark studentrörelse.

Malena Ranch
malena.ranch@gronastudenter.se
Veera Jokirinne
veera@gronastudenter.se

Malena Ranch är ledamot i Gröna Studenters Centrala Arbetsgrupp och vice ordförande för Uppsala Studentkår. Veera Jokirinne är språkrör för Gröna Studenter Stockholm och vice ordförande för Stockholms Universitets Studentkår.

Ökad kvalitet och bättre sociala villkor framför fortsatt utbyggnad

Inför valet i 2006 tävlade företrädare för de olika politiska partierna i Almedalen i vem som skulle höja studiemedlet mest. Detta var innan alliansen hade presenterat sitt valmanifest, de olika partiföreträdarna för allianspartierna kände sig fortfarande fria att lova både det ena och det andra. Även Miljöpartiet och Vänsterpartiet lovade kraftfulla ökning efter nästa val, trots att facit under de gånga fyra åren endast var en ökning på hundra kronor. Socialdemokraterna var det enda parti som inte ville lova några ökning. De lovade istället fortsatt utbyggnad av de regionala högskolorna.

Denna karusell av löften följdes av en lång tids tystnad, ända fram till i våras. Då annonserade Lars Leijonborg helt plötsligt på en TCO-konferens att det antingen i vår- eller höstbudgeten skulle komma en ökning av studiemedlet. De studenter som inte har förmånen att arbeta vid sidan av studierna är de stora förlorarna på regeringens politik. Varken de statliga eller kommunala skattesänkningarna har gynnat studenterna samtidigt som priserna för bostad, mat och kollektivtrafik har ökat. Studiemedlet måste höjas och fribeloppet avskaffas.

Vid samma tidpunkt som Leijonborg avgav sitt löfte tillsattes även den studiesociala utredningen bestående av representanter från alla partier. Det akuta behovet av åtgärder inom detta område lyftes nyligen fram av SACO:s studentråd i rapporten "Utbildning straffbart?".

Förutom dessa två akuta problem finns det även mer långsiktiga och strukturella problem som måste åtgärdas. Utbyggnaden av högskolan, genom skapandet av de regionala högskolorna var, och är, en viktig reform för att bredda tillgängligheten till högre utbildning. Tyvärr har denna utbyggnad skett på bekostnad av kvaliteten inom både forskning och utbildning. Studenternas rätt till inflytande över utbildningen i och med kårobligatoriets avskaffande måste också garanteras.

Budgeten för forskning och högre utbildning består av en begränsad summa pengar. Vid ett regeringsskifte efter nästa val kommer det att behöva göras prioriteringar. Innan samtliga av de ovan nämnda problemen har lösts så kan knappast ytterligare utbyggnad av högskolan komma på tal.

Tomas Eriksson
tomas.eriksson@gronastudenter.se
Tomas Eriksson är sammankallande i Gröna Studenters Centrala Arbetsgrupp

Byt politik inte klimat

DEBATT

”Lång lista av nödvändiga reformer”

Vi står inför en ideologisk omläggning av studentpolitiken. Regeringens reformer verkar var och en små och harmlösa, men resultatet blir en högskola till för endast en liten intellektuell elit. Det skriver ordföranden för Sveriges Förenade Studentkårer Moa Neuman.

Det är många högskolepolitiska bollar i luften nu. Allt verkar vara under utredning, från högskolornas ställning i förhållande till staten, via kårobligatoriets avskaffande, till en stor utredning om högskolestudenternas ekonomi och trygghetssystem.

Myllret av utredningar har nästan alla en gemensam nämnare, nämligen vem som får studera vidare. Till exempel har vi sommarens heta potatis i utbildningssfären, avgifter för utländska studenter. Debatten har flammats upp i omgångar sedan 2004 men har fram tills i sommar alltid mötts av ett massivt motstånd från områdets auktoriteter.

Detta har dock tagit en skarp vändning då två av de starkaste motståndarna, Högskoleverket och fackförbundet TCO, vänt på en femöring och börjat predika avgifternas lov. Redan i höst kommer en proposition från regeringen där ett förslag om avgifter för studenter utanför EES-området ingår.

Utvecklingen är mycket tråkig. Anser man att alla ska ha samma möjligheter att studera så är det oförenligt med att ta betalt för utbildningen. Avgifter sorterar ut studenter efter vem som har fetast plånbok och inte efter vem som är mest kompetent och har störst möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen. Problemet blir

dessutom dubbelt, då mycket få av studenterna själva skulle ha råd med avgifterna utan hänvisas till sina föräldrars betalningsförmåga.

Studieavgifter är ett system som kostar mer än det smakar, både för skattebetalarna och i förlorad kompetens. Det handlar om ett omständligt och resurslukande system för att administrera ungefär 3 procent av den svenska studentpopulationen. För dessa kommer Sverige att bli ett av de dyraste länderna i Europa att plugga i, i klass med England där till exempel Oxford och Cambridge ligger. Med höga avgifter kommer det bli svårt för Sverige att locka till sig fler utländska studenter vilket skulle ha bäring på utbildningskvaliteten.

Vi kan även se att antalet platser i högskolan långsamt decimeras bit för bit och reform för reform, då varje ny idé finansieras genom att ta bort platsen för ytterligare en student. Hittills har de utlovade kvalitetssatsningarna handlat om detta, då man istället för att skjuta till nya resurser har omfördelat de som redan finns. En tredje reform som förtjänar att nämnas är meritpoängen för språk. Denna regel har gjort att den som vill läsa till exempelvis läkare måste välja rätt redan vid 12 års ålder för att ha en reell chans att komma in.

Listan av reformer kan göras lång. Förutom de vi redan tagit upp så har man bland annat även gjort saker som att nedprioritera de vuxenstudenter, tagit bort studerandevillkoret i arbetslöshetsförsäkringen och 25:4-regeln samt försvårat nybyggnation av studentbostäder.

Enskilt är ingen av dessa saker något att höja på ögonbrynen för, en minskning av ett par platser i ett hörn, lite studieavgifter i ett andra och lite petande på antagningsreglerna i ett tredje. Tillsammans ger detta dock oss en väldigt entydig bild av vart man är på väg. Bara för att man vill och har förmågan så betyder inte det att man ska kunna läsa vidare. Högskolan kommer istället att ta fram en smal intellektuell elit, och på sikt är det fullt möjligt att vi är på väg till en för alla avgiftsbelagd högskola. Steget är kortare än man tror. Av de länder i Europa som infört avgifter för utländska studenter innan 2006 finns det i dag inte ett enda som inte infört eller planerar att införa avgifter även för landets egna studenter. Sist att falla för trycket var Irland, vars vänsterregering under augusti trots vallöften om motsatsen meddelat att man kommer kräva sin befolkning på pengar om de vill se insidan av en högskola.

Även om den ideologiska omläggningen av den svenska utbildningspolitiken är något regeringen är fullt medveten om så är vi inte säkra på att detsamma gäller för den långsiktiga slutdestinationen för denna politik. Regeringen tycks inte ha något ur-

Sveriges Förenade Studentkårers ordförande Moa Neuman oroas över utvecklingen i högskolepolitiken och efterfrågar istället eftertanke och långsiktighet. FOTO: SVERIGES FÖRENADE STUDENTKÅRER/PEKKA KOSKENVOIMA

skiljbart och tydligt kommunicerat mål med vad det är man vill ha ut av högskolan. Hela högskoleområdet har halkat nedåt på den politiska inlängslan. Vare sig högskolan eller studenterna togs upp i någon större omfattning i något av talen under Almedalsveckan, inte ens av utbildningsministern som hellre pratade kärnkraft.

Men det här är inte en nedprioritering som plötsligt skett under sommaren. Detta ointresse för högskolan lanserades redan av Leif Pagrotsky under hans tid som utbildningsminister, men har sedan finlipats av Lars Leijonborg tillsammans med regeringen sedan under de senaste två åren.

Sveriges förenade studentkårer är oroade över utvecklingen och menar att det är viktigt att ta en bredare debatt om vem som ska få studera vidare och vilka faktorer som leder till en social snedfördelning. Men det är även viktigt att man tar sig en funderare på var man är på väg och vart det är man vill få ut av den högre utbildning, detta gäller för regeringen såväl som för oppositionen.

Moa Neuman
ordförande för
Sverige Förenade Studentkårer

Ett modernt samhälle behöver grön politik!

Studentpolitik är inte bara en politik för studenter utan en politik för ett modernt samhälle. Ett samhälle som bygger på kunskap och en ekologiskt och socialt hållbar utveckling. Därför driver Miljöpartiet de Gröna studentfrågor som en viktig del av vår politik.

Det handlar om rättvisa. Att studenter ska kunna utvecklas och nå bra resultat i studierna utan att få rimliga ekonomiska och sociala förutsättningar är i våra ögon absurt. Regeringen föreslår höjt tak för de studenter

som jobbar bredvid studierna istället för att höja studiemedlet, samtidigt som man föreslår en bonus för de studenter som blir fortare färdiga med sina studier. Det är närmast att jämföra med politisk schizofreni. Å ena sidan möjliggör höjt studiemedel studier på heltid utan att jobba bredvid, det vill säga att kunna koncentrera sig helt på studierna, å andra sidan ger ett allför lågt studiemedel och höjt inkomsttak en press att jobba bredvid studierna, det vill säga jobba mera och studera mindre.

Miljöpartiet anser att studier är viktigt. Både som kunskapsutveckling och som del av en modern utveckling. Därför vill vi sedan flera år tillbaka höja bidragsdelen av studiemedlet med 1 000 kronor. 2006 drev vi tillsammans med socialdemokraterna och vänstern igenom en höjning med 100 kronor av bidragsdelen, 900 kronor återstår. Vi har ända sedan valet i varje budgetförslag finansierat en höjning med 900 kronor, för att betona hur viktig denna fråga är för oss.

Vi anser att studenters trygg-

hetssystem måste förbättras. Vi vill göra deltidssjukskrivning möjligt för studenter, korta karenstiden vid sjukskrivning, införa en schablonersättning vid sjukskrivning för studenter som inte tar ut studiemedel, möjliggöra beräkningen av bostadsbidraget halvårsvis och mycket, mycket mer. Det är grön studentpolitik. Både studiesociala frågor och studentinflytande är viktiga frågor för oss.

För mig och Miljöpartiet är det oerhört viktigt att börja bygga

det moderna och ekologiskt och socialt hållbara samhället i Sverige redan nu. En del av detta bygge är vår högskole- och universitetspolitik, där en av de viktigaste faktorerna är att skapa bästa möjliga förhållanden för att studenterna skall kunna koncentrera sig på det som de är bäst på, att lära sig och att sedan använda sin kunskap. Därför behövs Miljöpartiet i svensk student- och högskolepolitik.

Mats Pertoft
Riksdagsledamot och
studentpolitisk talesperson (mp)

Varje krona räknas, för landets studenter. Foto: (cc) BY-NC-SA Aceseer | <http://flickr.com/photos/aceseer/2378977880/>

Många studenter allt fattigare

Studenter utan förvärvsinkomst är de stora förlorarna med den nuvarande regeringens politik, framgår av en rapport som Gröna Studenter tagit fram. Sedan 2006 har en genomsnittlig student i någon av de tio största studentstäderna förlorat 142,2 kr. Mest har studenterna i Karlstad förlorat, där har kostnaderna ökat med hela 268 kr, medan en student i Stockholm har tjänat 3 kr sedan 2006.

– Nära hälften av alla studenter förvärvsarbetar inte alls under terminerna, dessa har inte fått del av regeringens skattesänkningar men däremot drabbats av ökade utgifter för både bostad, mat och kollektivtrafik, säger Frida Jonsson, språkrör för Gröna Studenter

I rapporten har gröna studenter utgått från de beräkningar av månadsutgifter som Sveriges förenade studentkårer gjort och som i sin tur bygger på beräkningar av konsumentverket

och socialstyrelsen.

Kostnader för mat och bostad dominerar

Det är framför allt utgifterna för mat och bostad som har ökat sedan 2006. Samtliga av de största bostadsbolagen på de undersökta studentorterna har höjt hyrorna sedan 2006. I genomsnitt har hyreskostnaderna ökat med 78 kr i månaden, men hyreshöjningarna varierar mellan de olika orterna. I Karlstad har hyreskostnaden ökat med 168 kr, vilket är den främsta orsaken till ortens placering i toppen av utgiftsökningsskalan.

Kostnaden för mat har också ökat sedan 2006. Även här är regionala skillnaderna stora. Beräkningen bygger på PRO:s undersökning av regionala prisökningar samt studenters genomsnittliga utgifter på mat.

– En student lägger idag, utifrån vår beräkning, mellan 45 och 102 kronor mer idag än 2006 på mat. Då

vet vi dessutom att detta är ett område där många studenter försöker spara pengar för att få råd med annat, säger Jon Larsson, språkrör för Gröna Studenter.

Även kollektivtrafiken blivit dyrare

Kostnaderna för kollektivtrafik har ökat i Lund, Sundsvall och Karlstad men faktiskt minskat i Stockholm och Göteborg. I Göteborg har kostnaden för månadskort sänkts för alla och just studenter i Stockholm har fått möjlighet att köpa ett rabatterat kort. Detta kräver dock att de har råd att betala hela kostnaden, på minst 1700 kronor, på en gång.

– Både hyreshöjningar och de ökade kostnaderna för kollektivtrafiken beror i grunden på politiska beslut, säger Jon Larsson.

Fler rapporter bekräftar bilden

Förra året släppte Akademikerförbundet SSR en rapport som gav en dyster bild av studenternas eko-

nomiska situation. Två tredjedelar av studenterna uppgav då att kvaliteten på studierna blivit lidande på grund av deras ekonomiska situation. Sju av tio hade tvingats låna pengar till oförutsedda utgifter och åtta av tio hade struntat i att skaffa alltför dyr litteratur. Rapporten visade även att nio av tio ansåg att studentstödet borde vara större eller betydligt större än idag.

Sveriges Förenade Studentkårer har också visat beräkningar på att en students genomsnittliga utgifter är 900 kronor mindre än dagens studiemedelnivå. Situationen har enligt SFS dessutom blivit betydligt sämre på bara ett par år.

Tomas Eriksson
tomas.eriksson@gronastudenter.se

LEIJONBORG backar om höjt studiemedel

Så sent som i februari lovade utbildningsminister Lars Leijonborg att senast i höstbudgeten presentera en ökning av studiemedlet. Nu backar ministern från detta löfte med hänvisning till den pågående studiesociala utredningen.

Det är i en interpellation från Miljöpartiets Mats Pertoft som Lars Leijonborg berättar att han backar från sitt tidigare löfte.

– Jag vill avvakta den studiesociala kommitténs förslag och den följande remissomgången innan jag tar ställning till mer genomgripande åtgärder som kan förbättra studenternas ekonomiska och sociala situation, säger Lars Leijonborg.

– Med vetskap om bostadsproblemen som många studenter har och det faktum att många ungdomar tvingas avstå från vidare studier av ekonomiska skäl, har inte Leijonborg mycket grund att tala om att regeringen skulle arbeta för Sverige som kunskapsnation, säger Mats Pertoft.

Gröna Studenter utkom nyligen med en rapport kring studenters ekonomiska situation. Gröna Studenters språkrör Jon Larsson är inte förvånad över regeringens dåliga facit.

– Det är helt uppenbart att Lars Leijonborg inte hade täckning för löftet om högre studiemedel.

Tyvärr är det inte det enda område där ministern håller samma höga grad av trovärdighet, säger Jon Larsson.

Både Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår höjningar av studiemedlet i sina skuggbudgetar, under förra mandatperioden skedde även en mindre ökning på 100kr. Nu handlar det om ökning på betydligt större summor. Miljöpartiet föreslår en ökning med 900kr och vänsterpartiet har tidigare talat om en ökning på 1500kr.

– Höjt studiemedel är inte en del av arbetslinjen och därför prioriteras det inte av regeringen. Att de studenter som av olika anledningar inte kan skaffa sig sidoinkomster lever under socialstyrelsens beräkningar för existensminimum, det tar regeringen inte hänsyn till, säger Jon Larsson.

Lars Leijonborg säger ingenting om när han och regeringen ämnar infria sitt löfte. I sitt interpellationsvar svar säger han istället att oppositionen överdriver problemen för studenterna.

– Man ska påminna sig om att det också finns en hel del signaler om att situationen inte är så alarmerande som Mats Pertoft antyder, säger Lars Leijonborg.

Tomas Eriksson
tomas.eriksson@gronastudenter.se

Foto: Tomas Engström.

PROFILERNA

Veera Jokirinne är vice ordförande för Stockholms Universitets Studentkår. Foto: Tomas Melin.

”

”Att arbeta med Veera är en intensiv upplevelse. Hon jobbar snabbt och effektivt, diskussionerna är många, men det är också framstegen. Men framförallt är Veera ett stort stöd i den dagliga verksamheten, inte minst med sin förmåga att se de stora sammanhangen i den dagliga verksamheten – en egenskap som räddat mig många gånger.”

– GARDAR BJÖRNSSON, ORDFÖRANDE
STOCKHOLMS UNIVERSITETS
STUDENTKÅR

De styr våra största studentkårer

Våren 2008 går till historien som året då Gröna Studenter slog igenom stort på den kärpolitiska arenan. Redan 2007 slog förbundet sig in i studentkårerna både i Linköping och Uppsala, men 2008 både upprepades och toppades den bedriften. Denna gång med stöd av Gröna Studenter Stockholm, som rentav blev största parti i valet till Stockholms Universitets Studentkår. Framgångarna ledde till Gröna Studenter är med och styr kårerna, med en vice ordförande både i Stockholm och i Uppsala.

Malena Ranch blev den första vice ordföranden för Gröna Studenter någonsin. Inom Uppsala Studentkår har hon ansvar för studiesociala frågor. Det innebär bland annat fokus på jämlikhet, studieekonomi och studenters hälsa. I Malenas ansvarsområde ligger också bostadsfrågor, vilket är anledningen till att hon i början av höstterminen i sin egen lägenhet inhyste en moldavisk tjej som inte hade någon annanstans att ta vägen.

– Jag lovade henne att om hon inte hittade något annat fick hon sova på min soffa, alternativet var centralstationen. Det var riktigt trevligt och kvällen slutade med

att hon fick en utlottad bostad på en nation. Vi firade med chokladtryffel!

Malena läser sociologi och genusvetenskap. Hon drömmer om att forska vidare på området, eller att arbeta som utredare på Folkhälsoinstitutet.

– Folkhälsoinstitutet håller på med nästan allt som sociologen i mig blir svag i knäna av: åldrande, funktionalitet, genus, sexualitet och reproduktiv hälsa, mat och motion och så vidare.

Höga förväntningar

Veera Jokirinne har i sin roll som vice ordförande på Stockholms Universitets Studentkår ansvar för programverksamheten, men pekar på att uppdraget som vice ordförande också innebär att sköta mycket av det operativa arbetet med arbetsledning och att stötta kårordföranden. Som det roligaste med sitt uppdrag ser hon möjligheten att få träffa nya människor och att få alla som arbetar med kåren att dra åt samma håll.

– Det är spännande hur mycket jag själv utvecklas via uppdraget. Jag kan lära ut nya perspektiv och samtidigt själv lära mig hur saker fungerar på andra platser. Det är

ett varierande arbete som passar mig. De många möjligheterna att utvecklas och hitta på något nytt gör att det aldrig blir tråkigt.

Arbetet på kåren är inte alltid en dans på rosor. Både Malena och Veera, liksom deras respektive Gröna Studenter-förening, har ställt upp till kåren på en plattform av grön förändring. Det är detta som Malena och Veera ska försöka vara en del av att genomföra.

– Det är svårt att ändra gamla vanor. Kåren är en anrik organisation som inte ändras hur som helst, säger Veera.

– Det är ganska högt tempo och mycket som är nytt att sätta sig in i. Vi har också höga förväntningar på oss, både från oss själva och från andra, säger Malena.

Lätt att samarbeta

Efter att ha fått sex mandat i valet 2008, ett mer än året dessförinnan, kunde Gröna Studenter ta makten över Uppsala Studentkår tillsammans med Vänsterns Studentförbund och kärpartiet Uppsala Universitets Studenter. Malena tycker att samarbetet har gått över förväntan.

– Jag var lite orolig att styrelsen

skulle präglas av att det är personer från tre olika partier, men så har det inte blivit. Det är tydligt att alla anstränger sig för att fungera som en enad styrelse, säger Malena.

I Stockholm blev Gröna Studenter största parti, första året de ställde upp. Veera skiner upp, det är nästan som om hon växer ett par centimeter, när hon berättar om upplevelsen.

– Jag kunde bara inte fatta det, det var helt otroligt! Vi stod i kärhuset och insåg att vi som nykomlingar vunnit hela valet. Det var minnesvärt, säger Veera.

Gröna Studenter styr Stockholms Universitets Studentkår tillsammans med det socialdemokratiska studentförbundet S-studenter och de två kärpartierna Juridicum och Humanisterna/Samhällsvetarna.

– Vi har varit väldigt överens inom vår koalition. Det är förvånande hur lätt förhandlingarna mellan oss har gått. Därmed inte sagt att Gröna Studenter inte behövs. Alla partier har exempelvis varit överens om att göra kåren öppnare och mer tillgängligt, men vi har sett problemen bredare än många andra. Det handlar inte

bara om att kunna besöka kåren, utan också om att kåren aktivt ska nå ut till studenterna och informera om sin verksamhet, säger Veera.

För en hållbar utveckling

Miljöfrågor är en viktig fråga för Gröna Studenter, inte minst med tanke på det stora genomslag klimatförändringarna fått i samhällsdebatten de senaste åren. I både Uppsala och Stockholm var miljöfrågor och hållbar utveckling en prioriterad fråga att driva i kärvalen. Både Malena och Veera har hållbar utveckling som en av de saker de vill arbeta främst med, inom kårerna såväl som gentemot respektive universitet.

– Självklart förknippas Gröna Studenter med miljöfrågor, det är också en av våra viktigaste frågor. Vi vill att kåren och kårens bolag ska arbeta med långsiktighet både i organisation och produktion, för en hållbar utveckling, säger Veera.

– Hållbar utveckling är ett område som i Uppsala tidigare varit väldigt eftersatt, men som Gröna Studenter de senaste två åren fått upp på dagordningen. Jag tror att vi kommer kunna få hållbarhets-

Malena Ranch är vice ordförande för Uppsala Studentkår. Foto: Klas-Herman Lundgren.

”

Malena är en mycket ansvarstagande och flitig viceordförande som visar stor hänsyn för demokrati samtidigt som hon brinner för sina frågor och studenternas väl. Redan de första månaderna har hon varit en stor tillgång för Uppsala studentkår och en underbar arbetskamrat.”

- KLAS-HERMAN LUNDGREN,
ORDFÖRANDE UPPSALA STUDENTKÅR

frågorna att bli mer etablerade på kåren och därmed inte lika beroende av att enskilda personer driver dem, säger Malena.

– Universitetet har svaren på flera miljöproblem från forskningen, men har inte implementerat detta i utbildningen eller organisationen. Jag arbetar för att hållbar utveckling ska bli en del i både kårens och universitetets arbete, säger Veera.

– Jag upplever att andra partier, till exempel våra samarbetspartier Vänsterns Studentförbund och Uppsala Universitets Studenter, är ganska lika oss i sakfrågorna. Det är ingen som är emot att vi driver miljöfrågor. Vad som skiljer är snarare prioriteringar. Det är heller så att det alltid finns intresse eller kunskap bland övriga partier att arbeta med våra frågor, så det rinner ut i sanden om inte vi finns där, säger Malena.

Kårens breda ansvar

Både Veera och Malena framhåller hur mångfacetterad kåren är, att kåren står för flera funktioner som många studenter inte skulle klara sig utan.

– Kåren företräder studenterna gentemot universitetet, staden

och staten. Kåren kan hjälpa studenter som hamnat i problem med universitet, där behövs en motpart som består av studenter. Det finns ingen som säkerställer studentinflytandet förutom kårerna, säger Veera.

– Ett sätt att säkerställa studentinflytandet är att utse studentrepresentanter till olika beslutande och beredande organ som finns på universitetet. I Uppsala har vi 930 sådana studentrepresentanter. Kåren samordnar också kunskap och har en möjlighet att driva frågor mer samlat och arbeta opinionsbildande, säger Malena. – En viktig fråga som ofta glöms bort är det studiesociala uppdraget som kåren har. Om man som ny student flyttar till en främmande stad och inte har ett socialt nätverk eller andra kontakter

är möjligheten att kunna skapa ett nätverk via kåren oerhört viktig.

Både Malena och Veera trivs helt uppenbart med sina nya roller och med sina arbetskamrater.

– Det är härligt att arbeta med så otroligt bra människor. Jag sitter i samma korridor som en massa jättefina, duktiga, engagerade människor som arbetar med studentpolitik på olika sätt. Det är helt fantastiskt, en väldigt kreativ och inspirerande miljö, säger Malena.

– Jag blev väldigt överraskad över att jag ska hålla tal för Nobelpristagarna på vår Lucia-bal. Jag visste inte ens när jag kandiderade att jag skulle få ett så ärofyllt och fint uppdrag, säger Veera.

Clara Olander

FAKTA:

Gröna Studenter gick i Stockholm till val på tre huvudsakliga frågor:

- Utbildningarnas kvalitet ska ges högsta prioritet
- Fokus på studenternas hälsa och studiemiljö
- Ett hållbart universitet och utbildning för en hållbar utveckling

Gröna Studenter fick i valet sex ledamöter, och sex ersättare, i Stockholms Universitets Studentkårs fullmäktige:

- Martin Sahlin, ledamot
- Veera Jokirinne, ledamot
- Thomas Drost, ledamot
- Elina Åberg, ledamot
- Lars Klintwall Malmqvist, ledamot
- Maria Salomonsson, ledamot
- Tomas Melin, ersättare
- Carl Högfeldt, ersättare
- Christian Valtersson, ersättare
- Jon Larsson, ersättare

I kårens styrelse har Gröna Studenter tre ledamöter:

- Veera Jokirinne, vice ordförande
- Martin Sahlin, ledamot
- Thomas Drost, suppleant

Gröna Studenter i Uppsala gick till val på tre huvudsakliga frågor:

- En kär närmare studenter. Öppenhet, tillgänglighet, synliggöra verksamheten.
- Miljöfrågor och hållbar utveckling som en del av utbildningarna.
- Jämlikhets- och mångfaldsfrågor.

Gröna Studenter fick i valet sex ledamöter, och sex ersättare, i Uppsala Studentkårs fullmäktige:

- Frida Johnsson, ledamot
- Malena Ranch, ledamot
- Tom Strömberg, ledamot
- Magnus Lundgren, ledamot
- Clara Olander, ledamot
- Kristin Lilieqvist, ledamot
- Niklas Hjelm, ersättare
- Emin Maskan, ersättare
- Josef Molin, ersättare
- Hedvig Olander, ersättare
- Simon Westerberg, ersättare
- Klara Goedecke, ersättare

I kårens styrelse har Gröna Studenter tre ledamöter:

- Malena Ranch, vice ordförande
- Klara Goedecke, ledamot
- Frida Johnsson, ledamot

NYHETER I KORTHET

Starkt studentstöd för de Gröna

Statistiska Centralbyråns stora partisympatiundersökning gav under våren positiva besked till landets progressiva krafter. Nästan 16 procent av de svarande angav att de ger miljöpartiet sitt stöd. Också socialdemokraterna och vänsterpartiet fick stort stöd. Totalt gav 70 procent av studenterna sitt stöd till den rödgröna oppositionen.

Resultaten låg i linje med andra väljarundersökningar som publicerats det senaste året. Oppositionen har ett stadigt försprång framför den moderat-styrda regeringen. Så studenternas ökade stöd kommer inte som någon direkt överraskning för Gröna Studenter.

– Vi har delvis känt av dessa vingar i de senaste årens kärval vid högskolorna och universiteten där bland andra Gröna Studenter har gått fram starkt på många håll, säger Jon Larsson, språkrör för Gröna Studenter.

Johnsson menar att regeringens utbildningsfientliga politik är en del av anledningen till det starka stödet för oppositionen.

– Regeringen har minskat antalet komvuxplatser, dragit ned på pengar till bättre utbildningskvalitet, skärpt antagningsregler, tagit bort studerandevillkor i a-kassan, tagit bort räntesubvention för byggande av studentbostäder och inte uppfyllt vallöften om höjt studiemedel. Så skulle inte en grön regering agera. Självklart märker studenterna av detta, säger Frida Johnsson, språkrör för Gröna Studenter.

Tomas Melin

tomas.melin@gronastudenter.se

Gröna Studenter språkrör Frida

Göteborgs Universitet bäst i test

Göteborgs Universitet är bäst på att följa lagen, enligt en rapport från Gröna Studenter. Rapporten granskar hur landets universitet implementerat högskolelagens krav om att göra hållbar utveckling till en del av all forskning och utbildning. Lagen stadgar att högskolorna i sin verksamhet ska ”främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa”.

– Det är dagens utbildning som formar framtiden. Genom att göra ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet till en del av varje utbildning har vi möjlighet att skapa en värld där vi inte stjälper över dagens problem på kommande generationer, säger Clara Olander, ledamot av Gröna Studenter Centrala Arbetsgrupp och ansvarig för rapporten.

Göteborgs Universitet fick i granskningen bäst resultat. Universitetet har enligt rapporten dels lagt upp tydliga och mätbara mål, och dessutom följt upp dessa på ett föredömligt sätt. En god ansats och hög ambitionsnivå ger ett gott resultat enligt rapportens mätkriterier. Däremot konstaterar rapporten också att det Göteborgs Universitet trots detta inte når ända fram. Bara en tredjedel av programutbudet hade året för

mätningen ett hållbarhetsperspektiv. För enstaka kurser var siffran ännu mindre, där hade drygt 23 procent ett hållbarhetsperspektiv.

På motsatt ände av listan hamnar Karolinska Institutet, som får bottenresultat. Rapporten slår fast att arbetet med att integrera hållbar utveckling in i utbildningarna inte är en prioriterad fråga för lärosätet. Det finns mål om att minska miljöpåverkan genom bland annat minskad pappers- och energiförbrukning, men enligt rapporten saknas en arbetsplan och uppföljning.

De flesta universitet klarar sig varken lika bra som Göteborgs Universitet eller lika dåligt som Karolinska Institutet i Gröna Studenter undersökning. Många universitet har påbörjat arbetet eller har höga ambitioner, även om det arbetet går trögt. Clara Olander menar att det här trots allt visar på att Gröna Studenter behövs, för att påverka universitetet att föra ett mer offensivt miljöarbete.

– Även de universitet som kommit långt har ju en bra bit kvar, så det finns fortsatt mycket att göra. Vi kämpar på, och hoppas att en uppdaterad rapport i framtiden ska kunna visa att arbetet också går framåt, säger Clara Olander.

Tomas Melin

tomas.melin@gronastudenter.se

HÄLSA

Är du lycklig?

Det finns en paradox i vårt västerländska levnadssätt. De flesta människor strävar idag efter ett högre välstånd, men i takt med att västvärldens länder blivit allt rikare har dess invånare inte blivit nämnvärt lyckligare.

Ett flertal studier, bland annat från Ruut Veenhoven vid universitetet i Rotterdam visar att den skattade livskvaliteten i länder som Sverige och Storbritannien varit stabil de senaste 30 åren. Samtidigt har vårt välstånd aldrig varit större.

– Vi kan välja mat från alla världens hörn, vi köper mer och snyggare kläder, har större bilar och bostäder, mer utlandssemester och bättre hälsa. Har politikernas alla försök att tillfredsställa människors behov misslyckats? Vi kanske borde omvärdera våra livsmål, säger Frida Johnsson, språkrör för Gröna Studenter.

Vetskapen om att västvärldens ekonomiska utveckling inte har följts av en mer välmående befolkning har sagts vara en av de största upptäckterna under 1900-talet, även om det inte uppmärksammats på alla håll. Det är uppenbart att vi idag, för att förstå vilka faktorer som påverkar vårt välstånd, måste räkna in annat än ekonomiska faktorer. Forskare inom såväl sociologi, psykologi och nationalekonomi håller idag som bäst på att försöka göra just detta inom forskning kring människors lycka.

Vad är lycka?

Vissa ser lycka som det övergripande målet för livet, andra ser det som ett av flera centrala värden. Många väljer att tala om nära besläktade termer som välbefinnande och livskvalitet. Ytterst få ser dock lycka som oviktigt och ointressant. I hela mänsklighetens historia har det spekulerats kring vad som gör oss lyckliga – idag är forskningsfältet större än någonsin och dess resultat kan påverka politiken och våra egna livsval.

– Lycka kan definieras som hur väl man trivs med sitt liv. Lycka i nuet som att inte önska sig någon annanstans i tid eller rum. Lycka mäts främst genom enkäter, men även genom djupintervjuer och långtgående studier. Det ger en

vetenskaplig tillförlitlighet och olika mätmetoder ger dessutom påfallande liknande resultat, säger Frida Johnsson.

Lycka på individnivå

Våra arvsanlag har stor påverkan på hur lyckliga vi kan bli, och ungefär hälften av skillnaden i välbefinnande mellan individer i västvärlden avgörs av våra gener. Upplevd hälsa har även stor påverkan, enligt Frida Johnsson. Detta är viktigare för välbefinnandet än hur ens objektiva hälsa faktiskt är. Här gäller det att tänka positivt.

– Ett annat sätt att uttrycka det är ”Det viktigaste är inte hur man har det, utan hur man tar det”, säger Frida Johnsson.

Den sociala faktorn har stor inverkan. Att ha nära relationer är bland det viktigaste ur ett lyckoperspektiv. Att ha en aktiv fritid tycks också vara viktigt, gärna en socialt och fysiskt sådan, samt att syssla med saker som känns meningsfulla. Personer som engagerar sig ideellt i olika organisationer, eller i religiösa församlingar är lyckligare än andra. Att känna delaktighet och möjligheten att påverka sitt samhälle är viktigt. I Schweiz är folk mer lyckliga i kantonen med fler folkomröstningar och mer direkt demokrati. Några faktorer som i snitt spelar väldigt liten roll för den personliga lyckonivån totalt sett är kön, ålder, hög lön, utbildning, föräldraskap och utseende.

Lyckoforskning idag – strävan efter nya mål

En av liberalernas ledande gestalter, John Stuart Mill, talade redan på 1800-talet om tillväxtens nytta upp till en viss nivå, sedan ska andra saker växa: kulturen, den fria tiden och det Mill kallade andligheten. Idag är tillväxtekonomin beskrivna nytta större än någonsin, och vi har allt vad vi kunnat drömma om, ändå är stressen, utbrändheten och den psykiska ohälsan utbredd.

Under de senaste åren har det dock hänt en del. Den brittiska regeringen publicerade en rapport 2002, ”Life Satisfaction: the state of knowledge and implications for government” och har sedan några år tillbaka arbetat för att öka befolkningens lycka utöver en ekonomisk tillväxt. I augusti i år har president Nicolas Sarkozy engagerat bland andra två nobelpristagare i ekonomi för att få nya infallsvinklar på Frankrikes tillväxt. Landet måste ompröva sättet att beräkna BNP och räkna in livskvaliteten, sade han.

Det har hänt saker även i svensk politik. I våras lade miljöpartisten Max Andersson en motion till riksdagen med förslag om att utveckla svensk lyckoforskning så att lyckan i samhället ska kunna mätas regelbundet och att lyckoindex redovisas i likhet med BNP och andra välfärdsindex.

– Jag slogs av hur noggranna vi är i dagens Sverige med att analysera de ekonomiska konsekvenserna av olika åtgärder. Samtidigt blundar det politiska systemet ofta för vilka konsekvenser förslagen får för människors välbefinnande. Jag vill se mer lyckoforskning i svensk politik framöver, säger Max Andersson

Göran Hådén

goran.haden@gronastudenter.se

Foto: (cc) BY-SA dotbenjamin | <http://www.flickr.com/photos/dotbenjamin/2765083201/>

”

”Det viktigaste är inte hur man har det, utan hur man tar det.”

MER:

Vill du veta mer om lyckoforskning? Gröna Studenter har satt ihop ett studiematerial som kan användas av lokalavdelningar runt om i landet. Vi och några av Sveriges främsta på området kommer gärna och föreläser. Maila info@gronastudenter.se för mer information.

Läs mer

Motion till riksdagen 2007/08:Ub450 av Max Andersson (mp)
Bengt Brülde, ”Lycka och lidande: begrepp, metod och förklaring”

worlddatabaseofhappiness.eur.nl

Sida som har ambitionen att samla all lyckoforskning och göra den sökbar.

www.happyplanetindex.org

Sida som rankar länder utifrån befolkningens lyckonivå och livslängd, med avdrag för graden av miljöförstöring.

www.charity.se

Världens första utilitaristiska organisation.